

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/23/2019
Identifikačné číslo spisu:	1118212873
Dátum vydania rozhodnutia:	13.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1118212873.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne G.. L. W.-H., bývajúcej v W., M.E. X, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Miroslav Repka, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Leškova 3A, IČO: 36 847 143, v mene a na účet ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Miroslav Repka, proti žalovanému H. W.-H., bývajúcemu v W., M. X, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Borec & Bohunský, so sídlom v Bratislave, Kozia 20, IČO: 31 803 938, v mene a na účet ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Boris Bohunský, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3 C 23/2018, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2018 sp. zn. 1 Co 15/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému priznáva náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1/ Okresný súd Bratislava I uznesením z 30. júla 2018 č. k. 3 C 23/2018 - 72 uložil žalovanému, aby odo dňa vykonateľnosti tohto rozhodnutia nevstupoval dočasne do bytu č. X na 3. poschodí bytového domu so súp. číslom XXXX nachádzajúceho sa na ulici M. v W., vchod M. X, postavený na pozemku registra „C“ s parc. Č. 4284/8 vo výmere 525 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. X., a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Uložil žalovanému, aby sa odo dňa vykonateľnosti tohto rozhodnutia nepribližoval k žalobkyni na vzdialenosť kratšiu ako 10 metrov s tým, že sa smie k žalobkyni priblížiť na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov len počas úkonov trestného konania, priestupkového konania alebo civilného súdneho konania, na ktoré bude žalovaný predvolaný, a to len v rozsahu nevyhnutnom pre riadnu účasť žalovaného na týchto úkonoch. Žalobkyni uložil povinnosť podať do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia žalobu vo veci samej a priznal jej nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. Poukázal na charakter neodkladného opatrenia, jeho účel s tým, že jedným z účinných prostriedkov preventívneho riešenia problematiky domáceho násillia je aplikácia ustanovenia § 325 ods. 2 písm. e/ CSP a vysvetlil čo znamená násillie. V danej veci mal za jednoznačne preukázané, že sú splnené podmienky pre vydanie neodkladného opatrenia a to, že žalobkyňa ako manželka žalovaného má odôvodnený strach z

agresívneho správania žalovaného, ktorý sa jej vyhrážal slovné a fyzicky ju napadol. Na základe toho a z dôvodu obavy o svoje zdravie a svoj život, ako aj o zdravie a život svojich maloletých detí podala žalobkyňa na žalovaného trestné oznámenie. Pri posudzovaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal aj z toho, že žalobkyňa má obavu o svoj život a strach, čo nastane po prípadnom uplynutí lehoty, na ktorú bol žalovaný vykázaný z bytu. Podľa názoru súdu sú preukázané obavy žalobkyne vzhľadom na predchádzajúce násilné konanie žalovaného, že telesná alebo duševná integrita žalobkyne môže byť konaním žalovaného ohrozená. Tiež je daná potreba bezodkladnosti úpravy pomerov medzi stranami, keďže lehota 10 dní, na ktorú bol žalovaný vykázaný zo spoločného obydlia policajným zborom SR uplynie 2. augusta 2018, preto poskytol žalobkyni právnu ochranu, pretože žalobkyňa by mohla byť znova ohrozená žalovaným. Mal za to, že bezpečnostná ochrana 10 metrov poskytne žalobkyni dostatočnú ochranu jej telesnej a duševnej integrity. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2/ Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného uznesením z 24. septembra 2018 sp. zn. 1 Co 15/2018 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Dospel k záveru o dôvodnosti odvolania žalovaného. Poukázal na charakter, účel a predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 1 písm. e/ CSP. Na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel ale k záveru, že z hľadiska nevyhnutnej ochrany žalobkyne, ako možnej obete domáceho násillia, nebola z jej strany dostatočne spoľahlivo osvedčená dôvodnosť bezodkladnej naliehavej potreby úpravy vzťahov medzi stranami takými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré by nasvedčovali tomu, že zo strany žalovaného dochádza k agresívnemu fyzickému správaniu ohrozujúcemu jej telesné zdravie, či ku psychickému ubližovaniu v podobe hrubých vyhrážok, ponižujúceho urážania, osočovania a vulgárneho nadávania žalobkyni, ktoré by bolo spôsobilé ohroziť jej duševné zdravie. Pretože musí ísť o stav, ktorý neznesie odklad, nepostačuje len tvrdenie o páchaní násillia bez bližšieho zdôvodnenia. Žalobkyňa neosvedčila dôvodné podozrenie z násillia, hoci aj nepatrnej intenzity, ktoré má dlhotrvajúci charakter, ale ani jediný prípad spáchania násillia dosahujúceho stupeň značnej intenzity, na základe ktorých skutočností by bolo možné dôvodne predpokladať pokračovanie v páchaní násillia žalovaným. Nemožno ani nadobudnúť presvedčenie, že žalobkyňa bude v blízkej budúcnosti vystavená násilnému útoku (správaniu) zo strany žalovaného a neodkladné opatrenie nie je prostriedkom na riešenie bežných konfliktov manželov vyplývajúcich z ich nehôd a narušenia vzájomných vzťahov. Poukázal na skutočnosti vyplývajúce z do spisu založených listinných dokladov a z tvrdení žalobkyne v návrhu, keď za daného stavu by vylúčenie žalovaného z užívania bytu predstavovalo neprimeraný zásah do výkonu jeho vlastníckych práv. Poukázal tiež na okolnosti podania trestného oznámenia zo strany žalobkyne. Teda žalobkyňa vzhľadom na konkretizované skutočnosti neosvedčila základné predpoklady pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3/ Proti tomuto uzneseniu podala dovolanie žalobkyňa. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie alebo ho zmenil tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdí. Dovolanie odôvodnila tým, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Nesprávny procesný postup podľa nej spočíval v tom, že dňa 24. septembra 2018 o 14.07 hod. bolo doručené jej vyjadrenie k odvolaniu žalovaného, ktorého obsahom je poukazovanie na nepravdivé a vymyslené tvrdenia žalovaného s doložením viacerých dôkazov na preukázanie jej tvrdení. Pri ich náležitom zhodnotení by pravdepodobne odvolací senát dospel k objektívnemu zisteniu skutkového stavu a dospel by k inému rozhodnutiu. Napriek tomu, že mal v spise založený spisový materiál týkajúci sa jej vyjadrenia k odvolaniu žalovaného, s týmto sa nevysporiadal a jeho dôvody nezahrnul do rozhodnutia o odvolaní. Mala tiež za to, že predmetné rozhodnutie odvolacieho súdu je z uvedených dôvodov nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a jeho arbitrárnosť.

4/ Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím vo veci samej ani konečným rozhodnutím, preto nie je daná jeho prípustnosť podľa § 420 písm. f/ CSP. Navrhoval, aby

ho dovolací súd odmietol, alternatívne zamietol (v prípade posúdenia, že je prípustné).

5/ Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6/ V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. To znamená, že preskúmať existenciu tohto dovolacieho dôvodu je možné iba vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, alebo rozhodnutiu konečnému.

7/ Preto dovolací súd skúmal, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení v prejednávanej veci je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Dospel k záveru, že v danom prípade prípustnosť podaného dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je daná.

8/ Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej len vtedy, ak sa v dôsledku neho konanie o veci vymedzenej návrhom právoplatne skončilo a nebude nasledované konaním vo veci samej. Takéto rozhodnutie nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej meritórnej ochrany vyžadujúcej ďalšie konanie o nároku, v ktorom sa vec vyrieši s konečnou platnosťou. Samotné neodkladné opatrenie tak konzumuje vec samu (pozri Komentár k Civilnému sporovému poriadku, Števček a kol., C.H. Beck, str. 1111, R 76/2018). Taká situácia môže nastať predovšetkým v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP. V prejednávanej veci ale o takýto prípad nejde, lebo súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktoré má dočasný charakter (uložil žalovanému povinnosť dočasne nevstupovať do bytu) a výslovne vo výrokovej časti uložil žalobkyňu povinnosť podať (v určenej lehote) žalobu vo veci samej. Zo znenia ustanovenia § 336 ods. 1 CSP tiež vyplýva, že súd „môže“ uložiť navrhovateľovi neodkladného opatrenia povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci, keď dospeje k záveru, že nárok zabezpečený neodkladným opatrením vyžaduje ďalšie pokračovanie v konaní vo veci samej. Tým súd prvej inštancie jednak vyjadril provizórnosť úpravy pomerov strán a tiež časovo vymedzil účinky rozhodnutia o neodkladnom opatrení, t. j. v závislosti na čas do rozhodnutia v následnom konaní vo veci samej. Napokon ustanovenie § 363 CMP umožňuje súdu kedykoľvek aj bez návrhu nariadené neodkladné opatrenie zrušiť. Rozhodnutie v tejto veci teda nekonzumovalo vec samu, preto dovolaním žalobkyne nebolo napadnuté rozhodnutie vo veci samej.

9/ Vo veci nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nakoľko súd prvej inštancie neodkladné opatrenie nariadil, t.j. vecne prejednal, vec teda nebola skončená z procesných dôvodov bez meritórneho prejednávania (napr. pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcu zastavenie konania alebo odmietnutie podania).

10/ Vzhľadom na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním žalobkyne nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, dovolanie podané žalobkyňou proti tomuto rozhodnutiu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP procesne prípustné.

11/ Z uvedeného dôvodu dovolací súd dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

12/ Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.